

WAT IS LAAGGELETTERDHEID?

Dit is een verkorte versie van het regioplan basisvaardigheden in begrijpelijke taal, omdat wij het belangrijk vinden dat iedereen in de arbeidsmarktregio Midden-Brabant mee kan doen en zaken moet kunnen begrijpen. Om mee te kunnen doen, heb je basisvaardigheden nodig. Laaggeletterden kunnen wel lezen, schrijven en rekenen, maar beheersen niet het eindniveau vmbo of niveau mbo 2/3. Ook vinden ze het vaak moeilijk om een computer of smartphone te gebruiken. Dit maakt meedoen in onze samenleving een stuk lastiger. Hoe zorgen we ervoor dat zij zich begrepen en gesteund voelen? In dit plan leest u waar we staan in onze regio en wat we de komende jaren gaan doen.

Hoe groot is het probleem?

In Nederland hebben 2,5 miljoen mensen moeite met lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden. In onze regio gaat het om 32.000 mensen. Dat betekent dat op een afdeling waar 25 mensen werken, drie collega's moeite hebben met deze basisvaardigheden. Twee van de drie collega's hebben een Nederlandse afkomst.

Je bent niet alleen!

32.000 mensen
in jouw regio

Ik heb moeite met:

rare emails over geld

online
solliciteren

bijsluiter

moeilijke brieven

video
bellen

VISUELTJES

De gevolgen?

Wanneer je informatie niet goed begrijpt, is de kans groot dat je jezelf minder goed kunt redden. Het levert bovendien schaamte, onbegrip en afhankelijkheid op.

Ook werkgevers ervaren nadelen als medewerkers moeite hebben met lezen, schrijven en het gebruik van een computer of smartphone. Ze begrijpen de manieren van werken en veiligheidsvoorschriften bijvoorbeeld minder goed en ze kunnen minder werk doen doordat steeds meer werk digitaal gaat.

Het kost onze samenleving jaarlijks ongeveer 1,13 miljard euro. Daarnaast maken laaggeletterden vaker gebruik van de sociale zekerheid (uitkering) en hebben ze vaak hogere zorgkosten.

MEER ARMOEDE	€ 95 miljoen
GROTER BEROEP OP SOCIALE ZEKERHEID	€ 117 miljoen
HOGERE KOSTEN GEZONDHEIDSZORG	€ 257 miljoen
GEMISTE BELASTINGINKOMSTEN	€ 80 miljoen
INKOMENSVERLIES LAAGGELETTERDEN	€ 572 miljoen
TOTALE KOSTEN	€ 1,13 miljard per jaar

Bron: Pwc - Maatschappelijke kosten laaggeletterdheid (maart 2018)

Wie zijn laaggeletterd?

Er zijn 2 groepen die allebei om een eigen aanpak vragen:

- 1. NT1-ers:** Nederlands als moedertaal, geen moeite met spreken. Laaggeletterdheid blijft vaak lang onopgemerkt.
- 2. NT2-ers:** Nederlands als tweede taal, moeite met spreken. Denk aan nieuwkomers, oudkomers en overige inwoners met een migratieachtergrond.

De meeste laaggeletterden die werken hebben een lager inkomen en zijn drie keer zo vaak afhankelijk van een uitkering. Meer dan 25% van de laagopgeleide werkzoekenden is laaggeletterd. Iemand die laaggeletterd is heeft een grotere kans op armoede. Ook blijkt dat meer dan de helft van de mensen schulden heeft, doordat ze de informatie niet begrijpen. Een belangrijke groep die niet vergeten moet worden zijn de jongeren. Veel jongeren die zonder diploma stoppen met school hebben moeite met deze basisvaardigheden.

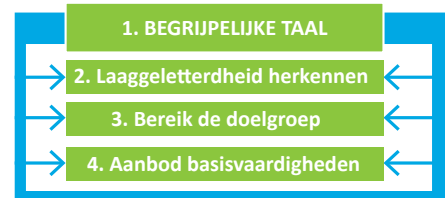
Wat gaan we doen?

Met goede begeleiding en een passend aanbod, kunnen mensen hun basisvaardigheden verbeteren en beter meedoen in onze samenleving. We kunnen niet verwachten dat iedereen het taalniveau 2F/B1 bereikt, daarom vinden we het zeker zo belangrijk om in begrijpelijke taal te communiceren. Dit leggen we vast in het Taalakkoord. Onze regio heeft een Taalnetwerk met Taalhuizen waar mensen terecht kunnen voor vragen, hulp en aanbod. Zij adviseren over de doelgroep, de vindbaarheid en het communiceren in begrijpelijke taal.

Het Taalakkoord

Iedereen die het Taalakkoord tekent, belooft in begrijpelijke taal te communiceren. Zij kunnen laaggeletterdheid herkennen en sturen iemand door voor hulp. Alle subsidiepartners en organisaties waar de doelgroep vindbaar is nodigen wij uit dit akkoord te ondertekenen. Gesubsidieerde organisaties moeten laten zien wat ze hebben gedaan met begrijpelijke taal en het herkennen en doorverwijzen van de doelgroep.

Onze aanpak loopt via 4 programmalijnen

1. Begrijpelijke taal

Organisaties uit het Taalnetwerk en het Taalakkoord communiceren begrijpelijk voor iedereen. Dat wil zeggen op 2F/B1-niveau en waar mogelijk met symbolen.

- Advies vanuit het Taalnetwerk en Stichting Lezen & Schrijven.
- Het Taalpanel (bestaande uit laaggeletterden) controleert de aangepaste communicatie op leesbaarheid/duidelijkheid.
- Inwoners mogen brieven, folders of websites die niet duidelijk zijn doorgeven aan het Meldpunt onbegrijpelijke taal.

2. Laaggeletterdheid herkennen

Organisaties zijn niet altijd in staat om laaggeletterdheid als onderliggende oorzaak te herkennen. Het is daarom belangrijk dat betrokken organisaties hun eigen kennis over lage basisvaardigheden vergroten, zodat zij tekenen van laaggeletterdheid bij het eerste contact met de klant herkennen en op een juiste manier kunnen doorverwijzen.

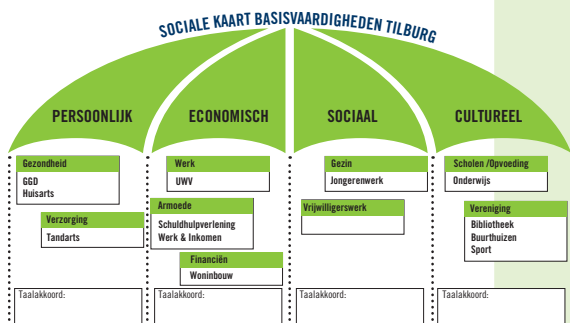
- Training organiseren 'herkennen en doorverwijzen'.
- Media-aandacht over onze aanpak.
- Extra aandacht voor laaggeletterdheid in de week van Lezen & Schrijven.

3. Bereik de doelgroep

We willen laaggeletterden beter bereiken, zodat zij de juiste hulp krijgen. Hiervoor werken we samen met partners binnen het Sociaal en Maatschappelijk Domein. Door middel van deze paraplu kijkt elke gemeente waar de doelgroep makkelijk te vinden is. We kunnen niet alle organisaties in één jaar benaderen. Dit helpt ons daarin keuzes te maken.

- Kinderen die de Nederlandse taal nog niet goed kennen worden vroeg gevonden en krijgen hiervoor extra lessen (preventie).
- Werkgevers hebben een belangrijke rol in het bereiken van laaggeletterden en bieden kansen om basisvaardigheden te ontwikkelen (oplossen).

4. Aanbod basisvaardigheden

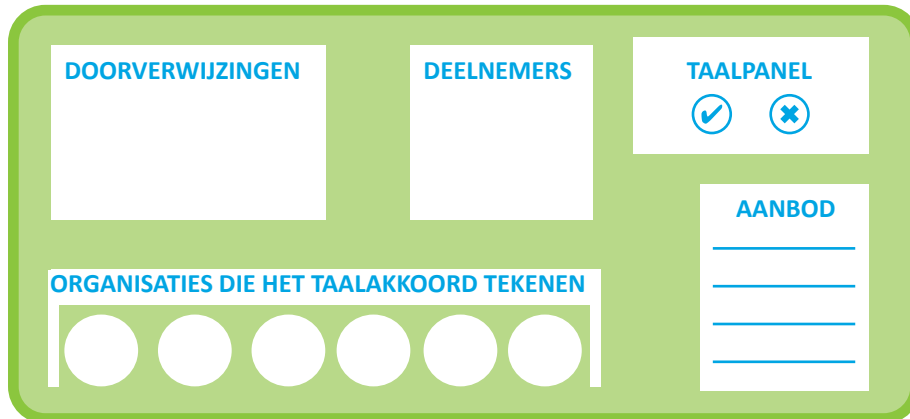
We zorgen voor een goed aanbod, waar mensen los gebruik van kunnen maken, maar bijvoorbeeld ook via hun werkgever. Het aanbod moet passen bij de vraag van de laaggeletterden. Hiervoor moeten we onszelf verplaatsen in hun leefwereld en waar het kan aansluiten bij projecten en activiteiten in de wijk. Mensen kunnen aansluiten bij een kookcursus (recepten lezen en maten uitrekenen), Klik & Tikcursussen om hun computervaardigheden te verbeteren of lessen volgen bij het ROC.

Hoe weten we of de aanpak een succes is?

Het doel is dat alle inwoners in de regio Midden-Brabant mee kunnen doen in onze samenleving. Ieder jaar beoordelen we de aanpak en maken we de resultaten zichtbaar in een dashboard. Zo zien we in één oogopslag of wat we doen ook daadwerkelijk werkt en bijdraagt aan ons doel.

Dashboard voorbeeld:

Ruimte voor lokale aanpak

Er is meer geld beschikbaar voor activiteiten en een passend aanbod voor de doelgroep. De nadruk ligt meer op versterking van de samenwerking tussen partners binnen het sociaal domein. Iedere gemeente heeft ruimte dit plan verder vorm te geven in een lokale aanpak met eigen prioriteiten en aansluiting bij de lokale initiatieven en projecten.

De focus ligt op:

- Meer creativiteit zonder herkenbaarheid te verliezen: organisaties kunnen subsidie aanvragen als ze een goed idee hebben om laaggeletterden te bereiken.
- Laaggeletterden weten dat er activiteiten zijn en waar de activiteiten plaatsvinden.
- Het aanbod sluit aan op de behoefte van laaggeletterden (informeel/formeel aanbod).
- We meten of wat we doen ook daadwerkelijk bijdraagt aan het doel.
- Lokale samenwerking, samenhang en dat vasthouden!

“Begrijpelijke taal – de wereld is al ingewikkeld genoeg”

Wilt u meer informatie of heeft u ook een goed idee?

Neem contact op met Meike Quataert, beleidsmedewerker gemeente Tilburg, via e-mailadres: meike.quataert@tilburg.nl.